

ISSN 2080-1807

TORUŃSKIE STUDIA BIBLIOLOGICZNE

2015, nr 1 (14)

Renata Tawfik

Biblioteka Wyższej Szkoły Biznesu

w Gorzowie Wielkopolskim

e-mail: r.tawfik@wsb.gorzow.pl

Działalność informacyjna Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorzowie Wielkopolskim

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/TSB.2015.006>

STRESZCZENIE: Artykuł omawia służbę informacyjną jako jedno z głównych zadań Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorzowie Wielkopolskim. Od początku swego istnienia, tj. od 1992 r., jej pracownicy w zestawieniach statystycznych porządkują i sumują liczbę udzielonych informacji: bibliotecznych, bibliograficznych i rzeczowych. Taką działalnością objęte są wszystkie działy, agendy i filie. Należy jednak podkreślić, że w księżnicy powstały odrębne centra informacyjne, charakteryzujące się obiegiem, transferem i obecnością wyspecjalizowanych tematycznie informacji. Odwiedzający te działy użytkownicy poszukują i z dobrym skutkiem otrzymują pełne wiadomości na temat regionu, turystyki, Unii Europejskiej, Francji, Stanów Zjednoczonych, mniejszości narodowych, biznesu i gospodarki. Procesy zmieniające oblicze biblioteki, jak komputeryzacja, e-zbiory, dostęp do Internetu, katalog OPAC czy strony WWW, przyczyniły się niewątpliwie do otwarcia i poszerzenia oferty informacyjnej i potrzeb społeczeństwa nowej generacji. Gorzowska księżnica jest przykładem sprawnie działającej biblioteki hybrydowej, gdzie obok papierowych źródeł informacji dostępne są źródła elektroniczne. Taki sposób organizacji poszerza formy działalności informacyjnej, skierowanej do wszystkich jej użytkowników, stając się miejscem przyjaznym i wspomagającym w poszukiwaniu i udzielaniu informacji o szerokim spektrum zainteresowania.

SŁOWA KLUCZOWE: informacja; informacja elektroniczna; Internet; służba informacyjna; Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gorzowie Wielkopolskim.

Wprowadzenie

Do podstawowych zadań biblioteki publicznej należy zaspokajanie różnych potrzeb jej użytkowników, w szczególności potrzeb rozrywkowych, edukacyjnych, wspierających zainteresowania oraz informacyjnych. Ta ostatnia funkcja jest niezwykle ważna, gdyż tworzy podstawę i początek relacji bibliotekarz – użytkownik. Biblioteki publiczne udostępniają zarówno pełne teksty zbiorów, jak i katalogi, poprzez które czytelnik może odnaleźć potrzebne książki czy artykuły w czasopismach. Tak więc biblioteka jest dostawcą informacji¹. Celem każdej biblioteki jest dostarczanie takich wiadomości, danych, które będą wypełnieniem w całości potrzeb informacyjnych czytelników. Aby zrealizować te wymogi, należy wziąć pod uwagę trzy grupy czynników:

- 1) czynniki środowiskowe (dotyczą pracy, zainteresowań, kraju, kultury),
- 2) czynniki osobiste (związane z indywidualnymi predyspozycjami, zasobami informacyjnymi, świadomością informacyjną, doświadczeniem, płcią, wiekiem itp.),
- 3) czynniki utrudniające wyszukiwanie informacji (czas, dostęp do źródeł, koszty zdobycia informacji, szum informacyjny)².

Potrzeby informacyjne mogą także być rozumiane jako wykorzystanie informacji w celu poszerzenia wiedzy, rozwinięcia zdolności czy podniesienia kwalifikacji. Stąd też odpowiedzialna rola bibliotekarza, który dzięki swej życzliwości, wyrozumiałości i sumienności może wpłynąć na wzmocnienie wewnętrznych motywacji do poszerzania i zdobywania informacji. Dzięki znajomości i zrozumieniu potrzeb ludzkich bibliotekarz

¹ A. Wasiak, *Współczesne zasoby informacyjne*, Białystok 2007, s. 61.

² M. Podgórska, *Potrzeby informacyjne użytkownika: rozważania na przykładzie Biblioteki Naukowej Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji Towarzystwa Wiedzy Powszechnej we Wrocławiu*, [w:] *Działalność naukowa i informacyjna bibliotek uczelnianych: teoria a praktyka*, pod red. M. Czyżewskiej, Białystok 2005, s. 34.

ma szansę na przygotowanie dobrej, rzetelnej oferty informacyjnej dla swoich użytkowników³.

Działająca od 1992 r. w Gorzowie Wielkopolskim Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna [dalej: WiMBP] z powodzeniem realizuje działalność informacyjną poprzez tworzenie i udostępnianie warsztatu informacyjnego. Tworzą go księgozbiór informacyjny, katalogi, kartoteki, komputerowe bazy danych. Każda z agend WiMBP, łącznie z filiami bibliotecznymi, kieruje swoje usługi do użytkownika indywidualnego w postaci informacji katalogowych, bibliotecznych, bibliograficznych, rzeczowych, jak również skierowanych do odbiorcy zbiorowego poprzez szkolenia, informatory, lekcje biblioteczne, wystawy czy wolny dostęp do półek⁴.

Nowy gmach biblioteki

Niezwykle istotnym wydarzeniem, które na zawsze zmieniło oblicze WiMBP w Gorzowie Wielkopolskim, była rozbudowa budynku głównego i powstanie nowego gmachu. Udostępnianie zbiorów uległo centralizacji, co przyczyniło się do lepszej obsługi użytkowników. Na parterze nowego budynku powstało Informatorium – Katalogi. Dyżurujący w nim bibliotekarze udzielają informacji o działaniu ksiąźnicy, jej zasobach, usługach, dokonują zapisu, przerejestrowania, wydają karty czytelnicze i ich duplikaty. Liczne stanowiska komputerowe z katalogiem OPAC pozwalają zapoznać się ze zbiorami oraz skorzystać z pomocy i wskazówek co do ich obsługi. W tej części biblioteki udzielane są również informacje na temat życia społeczno-kulturalnego miasta za pośrednictwem licznych informatorów, zawiadomień o kursach, szkoleniach, wydarzeniach kulturalnych, sportowych itp. Zadaniem centrum informacyjnego jest także organizowanie i oprowadzanie wycieczek po bibliotece. Miejsce to jest ponadto źródłem informacji turystycznej, gdzie czytelnicy mogą

³ B. Urban, *Potrzeby informacyjne: klucz do zrozumienia użytkowników biblioteki akademickiej*, [w:] *Rola biblioteki naukowej w tworzeniu społeczeństwa wiedzy*, pod red. Z. Dacko-Pikiewicz, M. Chmielarskiej, Dąbrowa Górnicza 2005, s. 44.

⁴ I. Augustynowska, *Proces tworzenia zbiorów, bazy naukowej i informacyjnej małej biblioteki uczelnianej na przykładzie Biblioteki Dolnośląskiej Wyższej Szkoły Służb Publicznych „Asesor” we Wrocławiu*, [w:] *Działalność naukowa i informacyjna bibliotek uczelnianych...*, s. 194.

zaopatrzyć się w wielorakie foldery i materiały reklamujące działalność turystyczną w województwie lubuskim⁵.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny

Oprócz informacji bibliograficznej WiMBP zapewnia informację wyselekcjonowaną, udostępnianą w wybranych działach i skierowaną do węższej grupy użytkowników. Przykładem takich miejsc jest Dział Informacyjno-Bibliograficzny [dalej: DI-B]. Jednym z głównych zadań jego pracowników jest udzielanie osobom i instytucjom różnorodnych informacji o charakterze bibliograficznym, bibliotecznym, rzeczowym. Użytkownicy mogą liczyć na pomoc w doborze materiałów, wskazaniu odpowiednich źródeł bibliograficznych i wyjaśnieniu metod, które ułatwiają korzystanie z nich. W prowadzonym katalogu, przy wsparciu bibliotekarskim, odnajdują poszukiwane pozycje, informacje na temat DI-B, funkcjonowania biblioteki czy odpowiedzi związane z terminami, nazwami, datami, faktami. Czytelnicy mają do dyspozycji katalogi centralne – alfabetyczny i tytułowy, katalog centralny wydawnictw informacyjnych zgromadzonych w innych bibliotekach województwa lubuskiego (głównie jego części północnej) oraz katalog centralny czasopism gromadzonych w większych bibliotekach Gorzowa Wielkopolskiego, np. w Akademii Wychowania Fizycznego, Bibliotece Wojskowej, a także bibliotekach miejskich i gminnych⁶.

Liczne sumiennie prowadzone kartoteki kierują czytelnika do wielu zagadnień. Przykładowo kartoteka historyczno-literacka zawiera artykuły z czasopism i wydawnictw zbiorowych oraz recenzje. Uszeregowana jest według epok literackich i autorów, a jej uzupełnieniem jest kartoteka utworów literackich publikowanych w prasie. Następną to kartoteka wierszy i fragmentów prozy o charakterze okolicznościowym. Kolejnym źródłem informacji jest trójdziałowa kartoteka charakterystyki województwa lubuskiego. Zawiera ona wykaz miejscowości w układzie alfabetycznym, opis gmin pod względem obszaru, historii, liczby zakładów

⁵ *Informatorium – Katalogi* [online] [dostęp 30 czerwca 2015]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.wimbp.gorzow.pl/?art=100058>.

⁶ K. Kamińska, *Drogowskazy: rozmowy z Magdaleną Pisklak, kierowniczką Działu Informacyjno-Bibliograficznego WiMBP*, „Ziemia Gorzowska” 1994, nr 26, s. 2.

przemysłowych, placówek oświatowych i kulturalnych oraz informacje szczegółowe o województwie w układzie przedmiotowym, tj. główne działy gospodarki, organizacje polityczne, społeczne, szkolnictwo, placówki kultury wraz z adresami i agendami. Warto też wspomnieć o kartotece regionalnej w układzie przedmiotowym, sporządzonej z autopsji oraz na podstawie bibliografii o regionie publikowanych centralnie. Jest też kartoteka faktograficzna notująca artykuły z „Ziemi Gorzowskiej”⁷ oraz katalog prac magisterskich i doktorskich dotyczących regionu.

DI-B dwa razy w roku sporządza zestawy nabytków wszystkich bibliotek w województwie i opracowuje bibliografie polecające jako pomoc dla bibliotek miejskich i terenowych, np. „Polska na Arenie Międzynarodowej”, „Kalendarz Rocznic”, „50-lecie Bibliotek Publicznych na Ziemi Gorzowskiej” i inne⁸.

DI-B, gromadząc dokumenty życia społecznego, udziela zainteresowanym informacji o lokalnych instytucjach społecznych, gospodarczych, kulturalnych. Zbiory te są także wypożyczane instytucjom do celów wystawienniczych. Najczęściej są to plakaty teatralne. Pracownicy działu organizują ponadto okolicznościowe wystawy, np. Sztuka sakralna – książki albumy, Czasopisma lokalne 1990–1991.

W ramach DI-B działa Informatorium, które zajmuje się wyszukiwaniem i udostępnianiem danych bibliograficznych i faktograficznych. W dziale tym udzielane są wszelkie informacje o działalności WiMBP, jej zbiorach, sieci i usługach. Zatrudnieni bibliotekarze zajmują się organizacją zwiedzania biblioteki, opracowują informatory, ulotki i inne materiały o gorzowskiej księżnicy⁹. Informatorium sprawuje opiekę merytoryczną nad bibliotekami północnej części województwa lubuskiego w zakresie działalności informacyjno-bibliograficznej. Jest również współwydawcą czasopisma literackiego „Pegaz Lubuski” oraz prowadzi szeroką współpracę z instytucjami zewnętrznymi: muzeami, archiwami, ośrodkami

⁷ „Ziemia Gorzowska” – regionalny tygodnik wydawany w Gorzowie Wielkopolskim w latach 1980–2009. Oprócz lokalnych wiadomości często na jego łamach publikowano wywiady ze sławnymi ludźmi lub historie o nich. Gazeta wydawana była w kolorze, na kilkunastu stronach. „Ziemia Gorzowska” obejmowała również patronat medialny nad lokalnymi wydarzeniami sportowymi.

⁸ K. Kamińska, dz. cyt., s. 2.

⁹ *Dział Informacyjno-Bibliograficzny* [online] [dostęp 30 czerwca 2015]. Dostępny w Word Wide Web: <http://www.wimbp.gorzow.pl/?d=3815>.

kultury, organizacjami społecznymi, szkołami¹⁰. W Informatorium są systematycznie uzupełniane i udostępniane kartoteki zarówno w formie tradycyjnej, jak i elektronicznej. Są to bazy: historyczno-literacka, zagadnieniowo-osobowa, recenzji filmowych, laureatów Nagrody Nobla, utworów niesamoistnych wydawniczo, literatury bibliotekarskiej, zestawień bibliograficznych czy artykułów z czasopisma „Cogito”. Komórka ta prowadzi również lekcje biblioteczne, szkolenia bibliotekarzy, spotkania literackie, promocje książek¹¹.

Zbiory Informatorium tworzy księgozbiór podręczny, udostępniany wyłącznie na miejscu, z możliwością jego kserowania. Na jego zasób składają się zbiory katalogu elektronicznego. Można je podzielić następująco:

- bibliografie, słowniki, encyklopedie;
- czasopisma fachowe z zakresu biblio- i informatologii: „Przegląd Biblioteczny”, „Poradnik Bibliotekarza”, „Bibliotekarz”, „Nowe Książki” oraz „Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej”;
- bazy danych WiMBP: katalog centralny książek i czasopism, kartoteki zagadnieniowe, tj. historyczno-literacka, faktograficzna, wydarzeń społeczno-politycznych w Polsce i na świecie;
- inne bazy danych: Przewodnik Bibliograficzny, Bibliografia Zawartości Czasopism, Polska Bibliografia Literacka, normy bibliograficzne, Komputerowy Słownik Języka Polskiego, Komputerowy Słownik Języka Angielskiego;
- Multimedialny Atlas Świata, Galeria Malarstwa Polskiego, Multimedialna Nowa Encyklopedia Powszechna PWN oraz bazy elektroniczne PAP: Kraje Świata i Nagrody Nobla¹².

Dział Zbiorów Regionalnych

Udzielanie informacji regionalnej jest głównym zadaniem Działu Zbiorów Regionalnych [dalej: DZR]. Informacje te dotyczą głównie północnej

¹⁰ *Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gorzowie Wielkopolskim. Informator*, Gorzów Wielkopolski 2006, s. 6.

¹¹ Tamże.

¹² Tamże, s. 5.

części województwa lubuskiego. Tworzą ją powiaty: gorzowski, strzelecko-drezdeński, słubicki, sulęciński, międzyrzecki. Zbiory DZR obejmują różnego rodzaju publikacje i materiały związane z regionem. Wśród nich można wyróżnić wydawnictwa zwarte, np. źródła i monografie miejscowości, głównie Gorzowa Wielkopolskiego (do 1945 r. Landsberga), Dobiegniewa, Santoka, Bledzewa, Kostrzyna, pocztówki z początku XX w., liczne albumy, leksykony, poradniki, opracowania popularnonaukowe oraz literaturę piękną w języku niemieckim¹³. Drugą grupę zbiorów stanowią wydawnictwa ciągłe (250 tytułów), np. „Kurier Gorzowski”, „Ziemia Strzelecka”, roczniki naukowe i popularnonaukowe z regionalnych ośrodków akademickich, np. „Studia Paradyskie”, „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny”. Kolejnymi źródłami informacji regionalnej są wydawnictwa urzędowe, kolekcja wydawnictw kartograficznych, zbiór materiałów kserograficznych dotyczących regionu i dokumenty życia społecznego, tj. druki ulotne dokumentujące życie kulturalne regionu, takie jak muzykalia, teatralia, katalogi wystaw plastycznych, fotograficznych, regulaminy konkursów literackich, towarzystw regionalnych, druki poświęcone działalności gorzowskich literatów, artystów¹⁴.

Głównymi odbiorcami informacji regionalnej są uczniowie, studenci, historycy, dziennikarze, regionaliści i przedstawiciele mniejszości narodowych. W swoich poszukiwaniach użytkownicy najczęściej interesują się historią Gorzowa Wielkopolskiego, jego zabytkami, obszarami chronionymi w regionie, sylwetką lokalnej poezji cygańskiej Papuszy oraz Międzyrzeckim Regionem Umocnionym.

Punkt Informacji Europejskiej

W 2003 r. został uruchomiony Punkt Informacji Europejskiej [dalej: PIE]. Głównym zadaniem PIE jest powszechny, raczej lokalny dostęp do informacji związanych z Unią Europejską. Oferuje on pomoc w szybkim i sprawnym dotarciu do baz danych, źródeł drukowanych i porad związanych z możliwościami ubiegania się o środki z europejskich funduszy,

¹³ Tamże, s. 9.

¹⁴ M. Dobrowolska, *Tajemnice gorzowskiej księżnicy*, „Ziemia Gorzowska” 2007, nr 31, s. 27.

jak również kieruje do wyspecjalizowanych komórek ds. integracji na szczeblu samorządowym.

Zbiory PIE są różnorodne. Stanowią je nowości wydawnicze, publikacje, broszury, informatory, materiały multimedialne. Segregatory tematyczne tworzą informacje prasowe, wydruki ze stron internetowych oraz kserokopie pozyskane z innych instytucji. Odbiorcami tego rodzaju informacji są głównie bibliotekarze, nauczyciele, studenci, rolnicy i przedsiębiorcy.

Punkt Informacji Biznesowej

Kolejnym miejscem transferu wyspecjalizowanej informacji jest Punkt Informacji Biznesowej [dalej: PIB]. Został on otwarty przy wsparciu władz województwa lubuskiego i Fundacji Bankowej im. Leopolda Kronenberga. PIB pracuje na zasadach czytelnicy. Zbiory udostępniane są wyłącznie na miejscu. Korzystanie z dokumentów elektronicznych (większość zbiorów) jest monitorowane, a wyniki poszukiwań można wydrukować lub zapisać na innych nośnikach¹⁵. Na zbiory działu składają się cztery główne grupy. Są to księgozbiór dotyczący ekonomii i prawa oraz dokumenty elektroniczne:

- LEX – wielomodułowy system informacji prawnej,
- Profesjonalny System Informacyjny,
- Vademecum Głównego Księgowego,
- Polskie Prawodawstwo,
- Serwis Prawa Pracy i Ubezpieczeń społecznych.

Następną grupę zbiorów tworzą czasopisma, jak „Gazeta Prawna” (wersja tradycyjna i elektroniczna), „Poradnik Gazety Prawnej”, „Rzeczpospolita”, „Business Week”, „Logistyka”, „Controlling i Rachunkowość Zarządcza”, „Manager Magazyn”, „Marketing w Praktyce”, „Parkiet”, „Profit”, „Państwo i Prawo”, „Samorząd Terytorialny” czy „Twój Biznes”. Odwiedzający PIB mogą także skorzystać z kodeksów i aktów prawnych w wersji elektronicznej (Dzienniki Ustaw, Monitor Polski, Dzienniki Urzędowe)¹⁶.

¹⁵ *Wojewódzka i Miejska Biblioteka...*, s. 15.

¹⁶ Tamże, s. 16.

Punkt Informacji Biznesowej prowadzi również rozległą działalność informacyjno-szkoleniową. Na zajęciach prowadzonych przez specjalistów od spraw kadrowych i rynku pracy młodzież uzyskuje informacje z zakresu:

- rodzajów umów o pracę,
- dokumentów potrzebnych do podjęcia pracy,
- lokalnego rynku pracy,
- innych zagadnień (do uzgodnienia).

Ośrodki i centra funkcjonujące w bibliotece

Warto wspomnieć o jeszcze dwóch nowo powstałych działach, w których prowadzona jest działalność informacyjna. Jednym z nich jest Ośrodek Kultury Francuskiej, miejsce dla miłośników Francji, jej historii, kultury, sztuki. Ośrodek prowadzi kursy języka francuskiego, przeprowadza egzaminy państwowe oraz organizuje różnego rodzaju imprezy kulturalno-oświatowe związane z Francją, jak występy artystyczne, wystawy, spotkania, warsztaty, wykłady czy projekcje filmów¹⁷.

W ramach DZR ważną rolę informacyjną odgrywa Sekcja Etnolingwistyczna. Dział ten gromadzi i udostępnia zbiory (głównie książki i czasopisma) związane z mniejszościami narodowymi i etnicznymi zamieszkałymi na terenie północnej części województwa lubuskiego: Łemkami, Ukraińcami, Romami, Tatarami, Niemcami, Żydami. Zbiory zarówno w języku polskim, jak i w językach narodowych dotyczą przede wszystkim historii, a także kultury poszczególnych społeczności. Spośród wydawnictw ciągłych wspomnieć warto o kompletach prasy romskiej: „RRrom-po drom”, „Romano Atmo”, „Dialog”, „Taborska”; łemkowskiej i ukraińskiej: „Watra”, „Biesiada”, „Nasze Słowo”, „Życie Tatarskie”, „Rocznik Tatarski”; i niemieckiej: „Heimatbatt”¹⁸.

W 2012 r. zostało uruchomione Centrum Kultury i Informacji *america@your library*. W drodze konkursu ogłoszonego przez Ambasadę

¹⁷ *Ośrodek Kultury Francuskiej* [online] [dostęp 30 czerwca 2015]. Dostępny w Word Wide Web: <http://www.wimbp.gorzow.pl>.

¹⁸ *Sekcja Etnolingwistyczna* [online] [dostęp 30 czerwca 2015]. Dostępny w Word Wide Web: <http://www.wimbp.gorzow.pl/?art=100063>.

Stanów Zjednoczonych w Warszawie i Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego [dalej: FRSI] gorzowska placówka – jako jedna z ośmiu bibliotek publicznych w Polsce – zakwalifikowała się do programu *america@your library* (Ameryka w Twojej bibliotece). W ramach współpracy biblioteka otrzymała około 100 książek anglojęzycznych dla czytelnika dziecięcego oraz bezpłatny dostęp do ponad 30 komercyjnych baz danych, zawierających m.in. tysiąc tytułów czasopism i gazet, tyleż filmów dokumentalnych, 150 tys. krótkich form (opowiadania, wiersze, sztuki teatralne), 55 tys. pełnotekstowych książek z różnych dziedzin, bazy do nauki języka angielskiego (teksty, pliki audio i video)¹⁹. Program *america@your library*, oparty na partnerstwie między Ambasadą USA, FRSI i wybranymi bibliotekami publicznym, zakłada działalność informacyjną i kulturalną. Celem projektu jest przybliżenie wiedzy na temat Stanów Zjednoczonych Ameryki poprzez wystawy, spotkania, pogadanki.

Informatyzacja działalności bibliotecznej

Rozpoczęty w 1992 r. proces komputeryzacji na stałe odmienił i wzbogacił ofertę informacyjną WiMBP. Ważnym posunięciem było umożliwienie przeszukiwania zbiorów w komputerze. Katalog OPAC (początkowo oprogramowanie SOWA, SOWA2, a potem Prolib) pozwala użytkownikom odnaleźć potrzebne materiały dzięki licznym indeksom: autorskiemu, tytułowemu, przedmiotowemu, według sygnatur, słów kluczowych. Katalog elektroniczny oprócz wiadomości informuje czytelnika o statusie danej publikacji, co umożliwia zamówienie i prolongatę poprzez osobiste logowanie się.

Oprócz klasycznych już form informacji zawartych w materiałach drukowanych, współczesne biblioteki zapewniają swoim użytkownikom dostęp do informacji za pośrednictwem Internetu. Pracownicy wspierają ich w efektywnym przeszukiwaniu wirtualnych przestrzeni²⁰.

¹⁹ *WiMBP: Ameryka w Twojej bibliotece* [online] [dostęp 30 czerwca 2015]. Dostępny w Word Wide Web: <http://www.wimbp.gorzow.pl/?d=4367>.

²⁰ U. Poślada, *Działalność informacyjna a wizerunek Biblioteki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w lubelskim środowisku akademickim*, [w:] *Kształtowanie wizerunku biblioteki*, pod red. M. Czyżewskiej, Białystok 2007, s. 171.

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gorzowie Wielkopolskim otrzymała połączenie z Internetem w 1999 r. Początkowo były to tylko stanowiska dla bibliotekarzy. Dopiero od 2004 r. z sieci mogą korzystać czytelnicy. Za tę usługę nie pobiera się żadnych opłat. Mimo że globalna sieć dostarcza różnej informacji bez ograniczeń, nie znaczy to, że biblioteka daje na to przyzwolenie. Stąd też w regulaminie czytelnicy internetowej zamieszczono zapis chroniący i wzbraniający otwierania „stron zawierających informacje o charakterze erotycznym, wulgarnym, rażącym uczucia lub dobre obyczaje”²¹.

Pojawienie się w bibliotece komputera, Internetu i wszelkich urządzeń wspomagających technologie informatyczne (drukarka, płyta CD ROM, skaner, łącze USB) spowodowało przeniesienie informacji o bibliotece do sieci. Za pośrednictwem własnej strony WWW biblioteka „wysłała w świat” informacje o swojej działalności. Własna witryna ma za zadanie być przewodnikiem dla czytelnika nie tylko po jej zasobach bibliotecznych, ale także po zasobach innych placówek. W ten sposób tworzony jest nowy wizerunek biblioteki – otwartej i współczesnej, bez granic²².

W 2002 r. w WiMBP w Gorzowie Wielkopolskim powstała serwisowa strona WWW, gdzie umieszczono informacje o własnych zasobach. Strona ta ulegała kilkakrotnie przemianom graficznym i ulepszeniom. Obecnie każdy odwiedzający otrzymuje podstawowe informacje. Wyróżnione bloki tematyczne dotyczą aktualności, godzin otwarcia, konferencji, wydarzeń z życia biblioteki, pracy działów i agend WiMBP, wydarzeń kulturalnych filii i placówki, można zapoznać się z planem budynku, wystawami, przejrzeć katalogi online, wydawnictwa, czasopisma, realizowane projekty, kronikę – archiwum i inne. Po otwarciu ważniejszych linków można też połączyć się z wybranymi instytucjami krajowymi i światowymi (zakładki: biblioteki publiczne, biblioteki akademickie, biblioteki narodowe, biblioteki zagraniczne, instytucje rządowe i samorządowe, związki, organizacje, stowarzyszenia, biblioteki cyfrowe w Polsce, biblioteki cyfrowe na świecie, księgarnie internetowe, katalogi OPAC Polska, katalogi OPAC świat)²³. Jak widać, strona WWW jest informatorem biblioteki, ale znacznie przekraczającym jego wersję drukowaną.

²¹ *Regulamin czytelnicy internetowej* [materiały wewnętrzne Filii nr 14 WiMBP].

²² U. Poślada, dz. cyt., s. 176.

²³ *Ważne linki* [online] [dostęp 30 czerwca 2015]. Dostępny w Word Wide Web: <http://www.wimbp.gorzow.pl/?d=53>.

Podsumowanie

Podane przykłady działalności informacyjnej WiMBP w Gorzowie Wielkopolskim świadczą o dobrym wypełnianiu jednego z podstawowych zadań biblioteki, jakim jest informowanie. Różne formy i treści przekazywanej informacji stanowią połączenie klasycznej informacji naukowej, bibliotecznej z informacją o szerszym zasięgu. Należy pamiętać, że biblioteka w dobie społeczeństwa informacyjnego i globalnej sieci Internet staje przed nowymi wyzwaniami. Niezwykle szybki przyrost informacji powoduje często zagubienie i nieumiejętność wyszukiwania, przekazywania oraz jej zrozumienia. Mamy do czynienia z syndromem przeinformowania²⁴. Tak więc obszar tematyczny poszukiwanej informacji ciągle ulega poszerzeniu. Od informacji fachowej po informację codziennego użytku (z ang. *Everyday Life Information Seeking*)²⁵. Aby sprostać tym nowym wyzwaniom, biblioteka powinna łączyć tradycyjne role i funkcje z nowymi, wynikającymi z potrzeb ery informacji elektronicznej. Do nowych zadań można zaliczyć:

- sterowanie systemami wiedzy i źródłami informacji,
- udzielanie konsultacji i doradzanie w zakresie problemów informacyjnych,
- kontrolowania zarządzaniem zasobami informacyjnymi,
- ułatwianie korzystania z informacji,
- kształcenie użytkowników,
- tłumaczenie pomiędzy językami i terminologiami,
- dostarczanie środków do kultury informacyjnej (ang. *information literacy*),
- oferowanie pomocy w zakresie polityki informacyjnej w celach organizacyjnych i społecznych²⁶.

Działalność informacyjna WiMBP w Gorzowie Wielkopolskim obejmuje wiele interesujących obszarów. W coraz większym stopniu jej użytkownicy mogą pobierać informacje zarówno ze zbiorów tradycyjnych, jak i elektronicznych. Dzięki temu zmniejsza się dystans pomiędzy jej

²⁴ M. Rychter, *Wiwisekcja: syndrom przeinformowania*, „Wprost” 2008, nr 11, s. 35.

²⁵ B. Urban, dz. cyt., s. 51.

²⁶ Tamże, s. 61.

pracownikami a odwiedzającymi, zwłaszcza tymi rekrutującymi się z młodego pokolenia. Biblioteczna działalność informacyjna upowszechnia swoje zasady i usługi szerokiemu kręgowi odbiorców²⁷.

Biblioteka w Gorzowie Wielkopolskim, wykorzystując w swej służbie informacyjnej źródła tradycyjne i cyfrowe, staje się biblioteką hybrydową (ang. *hybrid library*). Właśnie taka instytucja dobrze służy wszystkim jej użytkownikom i ich potrzebom informacyjnym.

Bibliografia

- Augustynowska Irena, *Proces tworzenia zbiorów, bazy naukowej i informacyjnej małej biblioteki uczelnianej na przykładzie Biblioteki Dolnośląskiej Wyższej Szkoły Służb Publicznych „Asesor” we Wrocławiu*, [w:] *Działalność naukowa i informacyjna bibliotek uczelnianych: teoria i praktyka*, pod red. M. Czyżewskiej, Białystok 2005, s. 191–200.
- Dobrowolska Małgorzata, *Tajemnice gorzowskiej księżnicy, „Ziemia Gorzowska” 2007*, nr 31, s. 27.
- Janiak Małgorzata, *Biblioteka cyfrowa, biblioteka elektroniczna, biblioteka wirtualna*, [w:] *Biblioteki cyfrowe*, pod red. M. Janiak, M. Krakowskiej, M. Próchnickiej, Warszawa 2012, s. 15–65.
- Kamińska Krystyna, *Drogowskazy: rozmowy z Magdaleną Pisklak, kierowniczką Działu Informacyjno-Bibliograficznego WiMBP*, „Ziemia Gorzowska” 1994, nr 26, s. 2.
- Podgórska Małgorzata, *Potrzeby informacyjne użytkownika: rozważania na przykładzie Biblioteki Naukowej Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji Towarzystwa Wiedzy Powszechnej we Wrocławiu*, [w:] *Działalność naukowa i informacyjna bibliotek uczelnianych: Teoria a praktyka*, pod red. M. Czyżewskiej, Białystok 2005, s. 31–40.
- Poślada Urszula, *Działalność informacyjna a wizerunek Biblioteki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w lubelskim środowisku akademickim*, [w:] *Kształtowanie wizerunku biblioteki*, pod red. M. Czyżewskiej, Białystok 2007, s. 171–178.
- Rychter Magdalena, *Wiwisekcja: syndrom przeinformowania*, „Wprost” 2008, nr 11, s. 34–37.

²⁷ U. Poślada, dz. cyt., s. 178.

Urban Bogumiła, *Potrzeby informacyjne: klucz do zrozumienia użytkowników biblioteki akademickiej*, [w:] *Rola biblioteki naukowej w tworzeniu społeczeństwa wiedzy*, pod red. Z. Dacko-Pikiewicz, M. Chmielarskiej, Dąbrowa Górnicza 2005, s. 37–52.

Wasiak Andrzej, *Współczesne zasoby informacyjne*, Białystok 2007.

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gorzowie Wielkopolskim: informator, Gorzów Wielkopolski 2006.

Wojewódzka i Miejska biblioteka Publiczna w Gorzowie Wielkopolskim [online] [dostęp 30 czerwca 2015]. Dostępny w Word Wide Web: <http://www.wimbp.gorzow.pl/?d=53>.

Information activity of the Provincial and Municipal Library in Gorzów Wielkopolski

ABSTRACT: The article discusses the information service as one of the foremost tasks of the Provincial and Municipal Public Library in Gorzów Wielkopolski (WiMBP). Since its inception (1992), its employees in their statistical reports present the amount of information provided to the users. Information-related activities are covered by all departments, agencies and branches of the library. It should be noted, however, that separate information centres have been created in WiMBP, characterized by the transfer and presence of specialized thematic information. Visitors to these departments receive good quality information on the region, tourism, the European Union, France, the United States of America, minorities, business and economy. Processes changing the image of the library such as computerization, e-collections, OPAC, the website, have contributed to its opening to the needs of a new generation. WiMBP in Gorzów Wielkopolski is an example of an efficient hybrid library where next to traditional paper resources digital collections and electronic resources are available. In this way, the library widens its information scope to reach readers of all ages.

KEYWORDS: electronic information; information; information service; Internet; Provincial and Municipal Library in Gorzów Wielkopolski.